

Doldersummerveld

NP Drents-Friese Wold

Doldersummerveld

250 ha

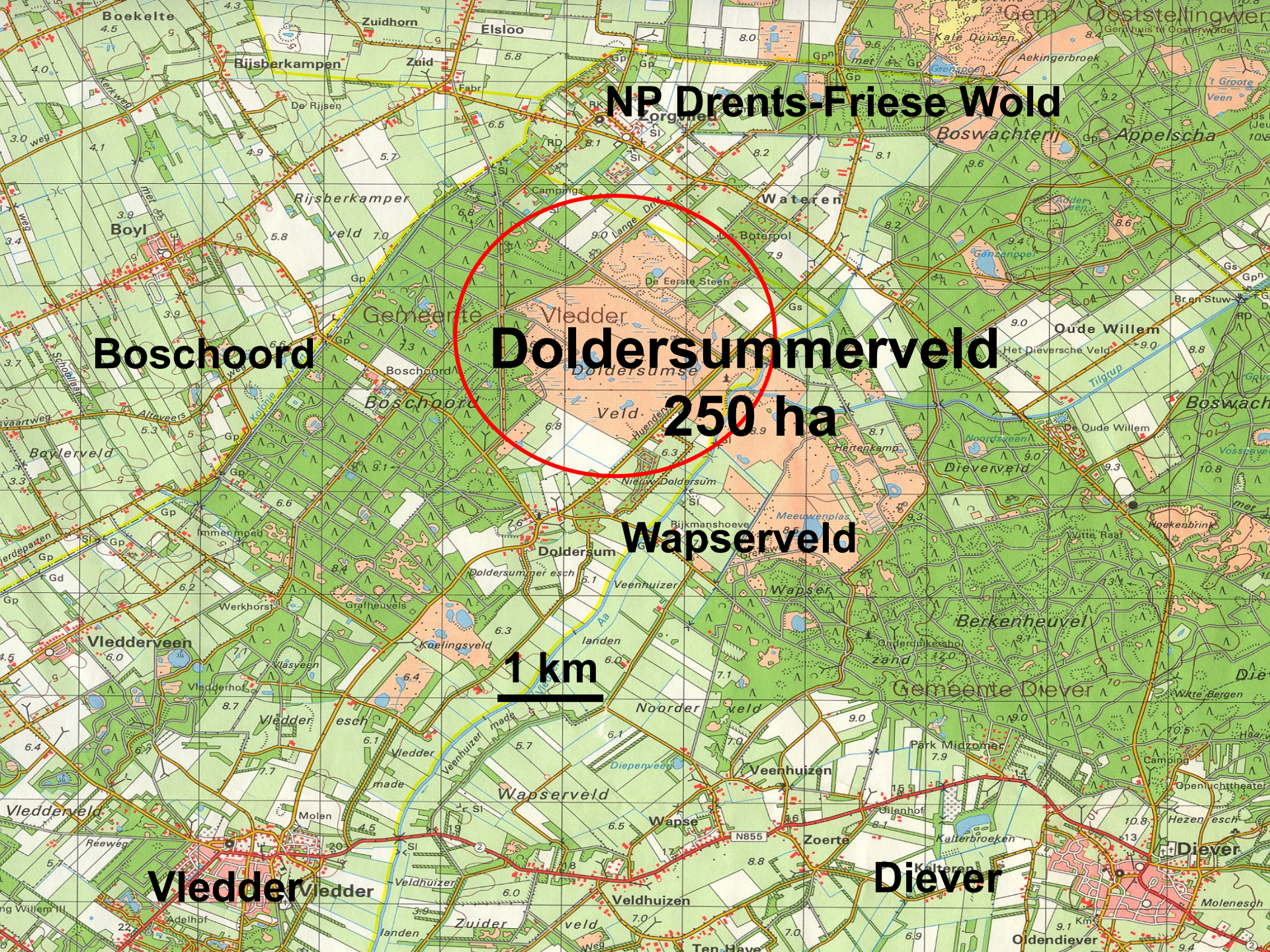
Wapserveld

1 km

Boschoord

Vledder

Diever

**1900-1950 Ontginning, bebossing, stoppen begrazing
1950-1970**

- kanalisatie beken
- diepe ontwatering omgeving
- verdroging/vergrassing heidevelden

1964

**Kroonbesluit
verbod op ontginning
van heidevelden**

***1968 1^e aankoop HDL
200ha***

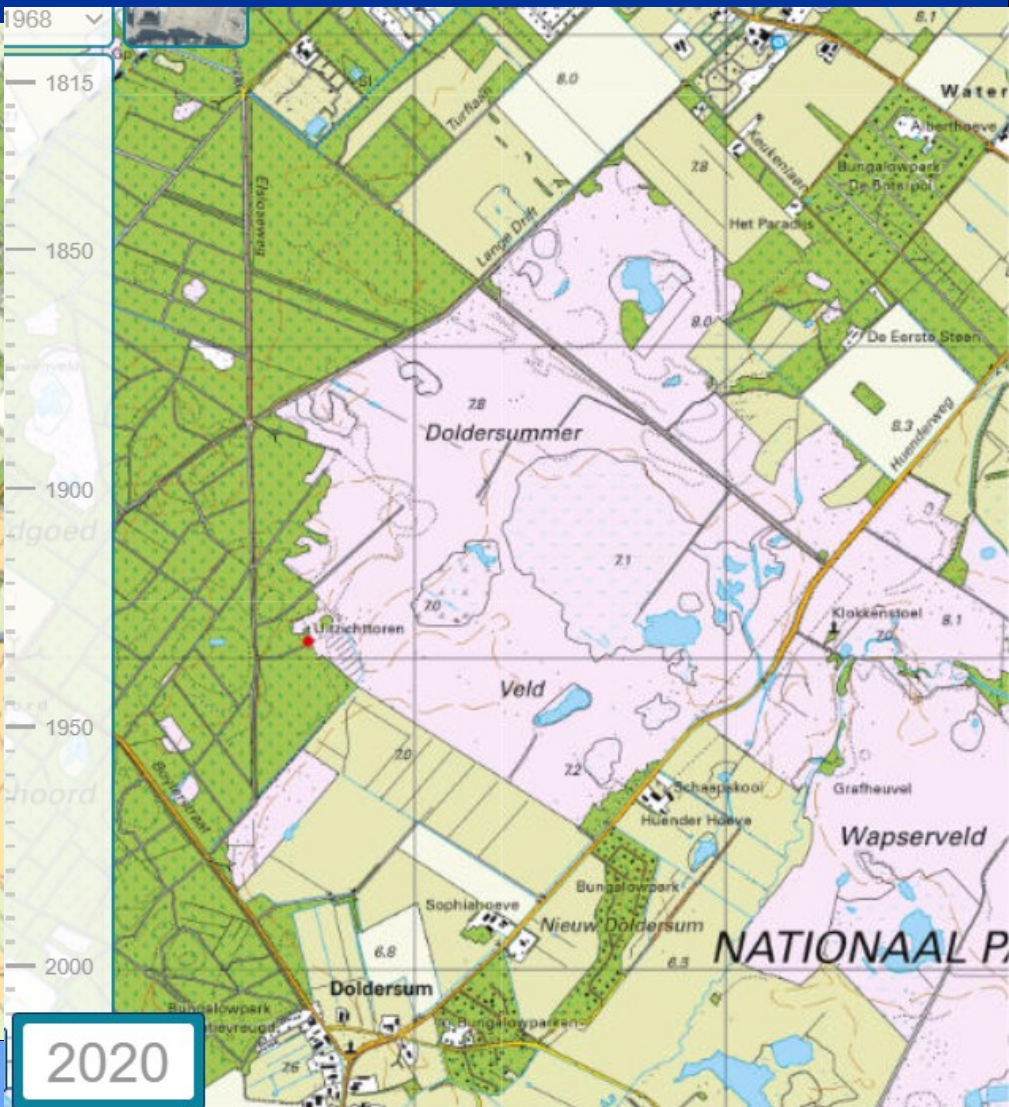
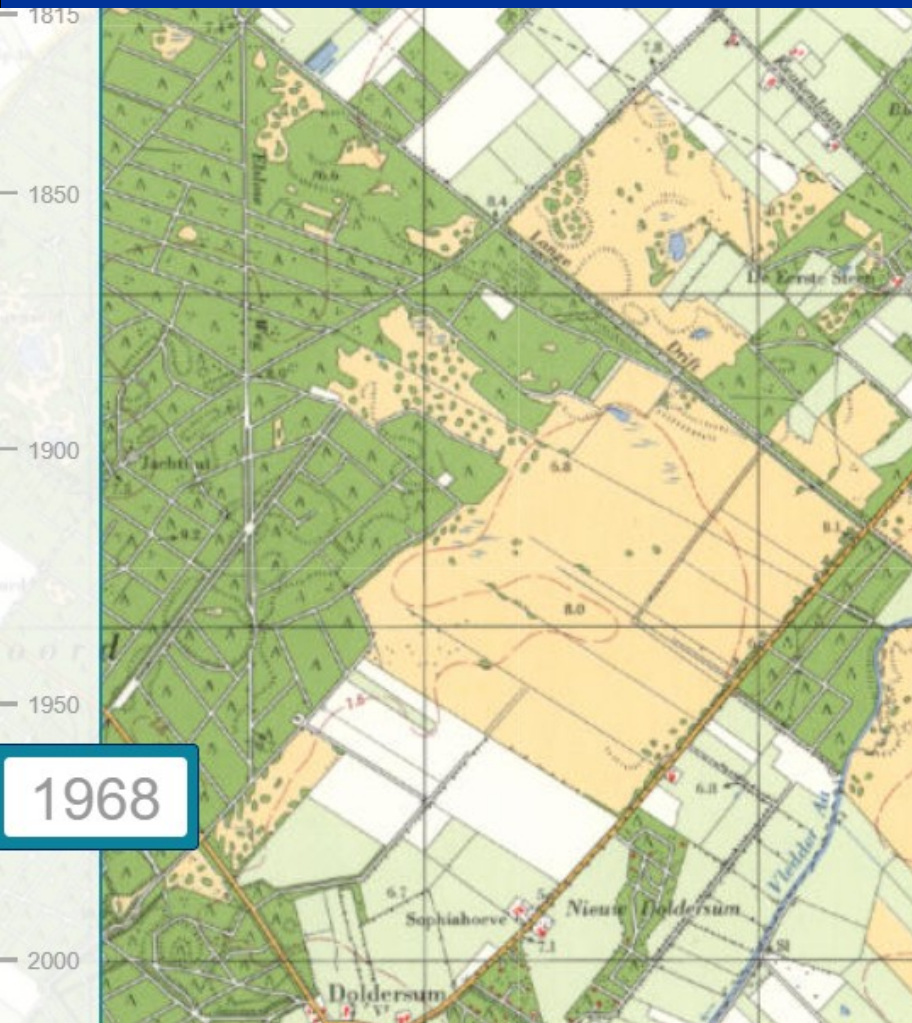

Doldersummerveld:

- 1900-1950 Ontgonnen en bebost
- 1950-1970
  - * kanalisatie Vledder Aa
  - * ruilverkaveling Vledder
  - verdroging en vergrassing
- 1968 aankoop Het Drentse Landschap
- tot 1980
  - * kappen delen bos
  - * verwijderen opslag
  - * heide branden en maaien
  - * afdammen sloten
- 1980 grote brand
- vanaf 1980
  - * hydrologisch herstel door dempen sloten en leidingen
  - * fors herstelbeheer door
    - begrazing koeien / schapen
    - maaien en afvoeren
    - plaggen en afvoeren
    - kleinschalig branden

Huidige heidebeheer gaat uit van:

Heide als levensgemeenschap

- natte heide, droge heide, gradiënten, variatie in structuur....

Heideterreinen als onderdeel van (nat) zandlandschap

- samenhang met omringende bos-, grasland-, en akkerbiotopen

- samenhang met aangrenzende beekdalen (waterhuishoudkundig en ecologisch)

AVIFAUNA EN VEGETATIE VAN HET DOLDERSUMMER VELD

1983

A. J. VAN DIJK

Terreinbeschrijving
Vegetatie en landschap
Avifauna
Zoogdieren, reptielen
en amfibieën

STICHTING HET DRENTSE

VEGETATIE EN AVIFAUNA VAN HET DOLDERSUMMER VELD

1982
1992

H.D. HEINEMELER
A.J. VAN DIJK

Terreinbeschrijving
Vegetatie en
Avifauna
Zoogdieren
en amfibieën

STICHTING HET DR

ONTWIKKELING VAN VEGETATIE EN BROED-
VOGELS IN RELATIE TOT HET BEHEER OP HET
DOLDERSUMMER VELD

1992

2002

APRINO J. VAN DIJK
HESTER D. HEINEMELER

Terreinbeschrijving
Vegetatie en landschap
Avifauna
Zoogdieren, reptielen
Amfibieën en insecten

STICHTING HET DRENTSE LANDSCHAP

VEGETATIE, BROEDVOGELS EN HEIDEBEHEER OP HET
DOLDERSUMMER VELD

1982

2012

APRINO J. VAN DIJK
HESTER D. HEINEMELER

Terreinbeschrijving
Heidebeheer
Vegetatie
Broedvogels
Evaluatie en conclusies

STICHTING HET DRENTSE LANDSCHAP

Onderzoek naar vegetatie en broedvogels

1e t/m 1982

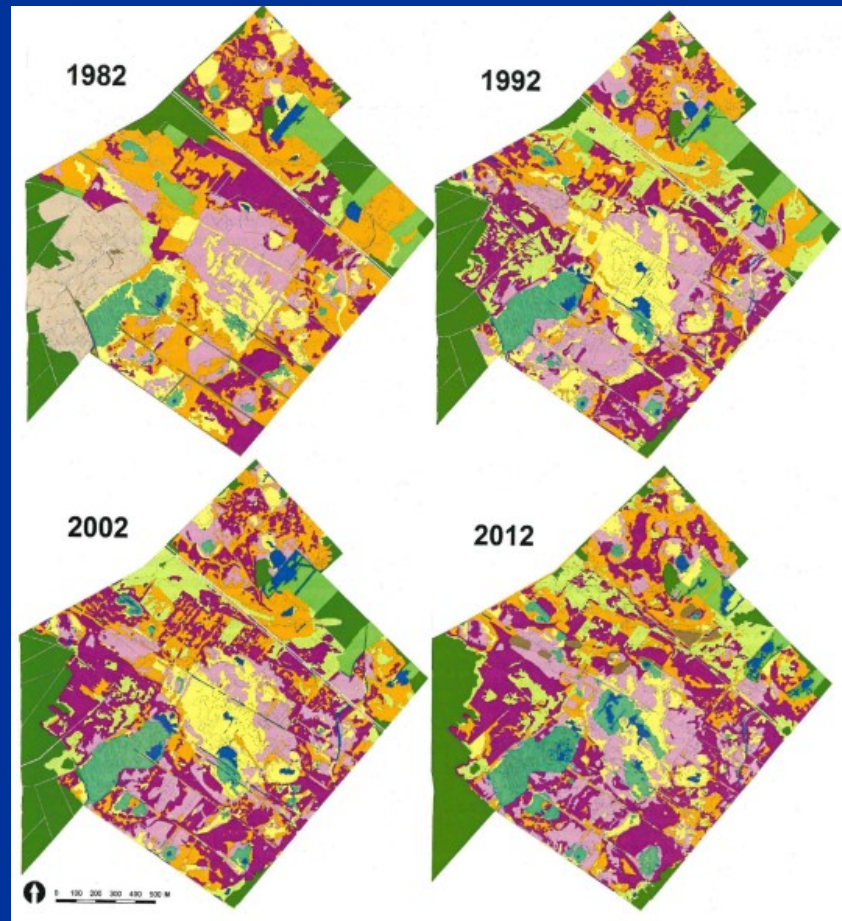
2e 1983-1992

3e 1993-2002

4e 2002-2012

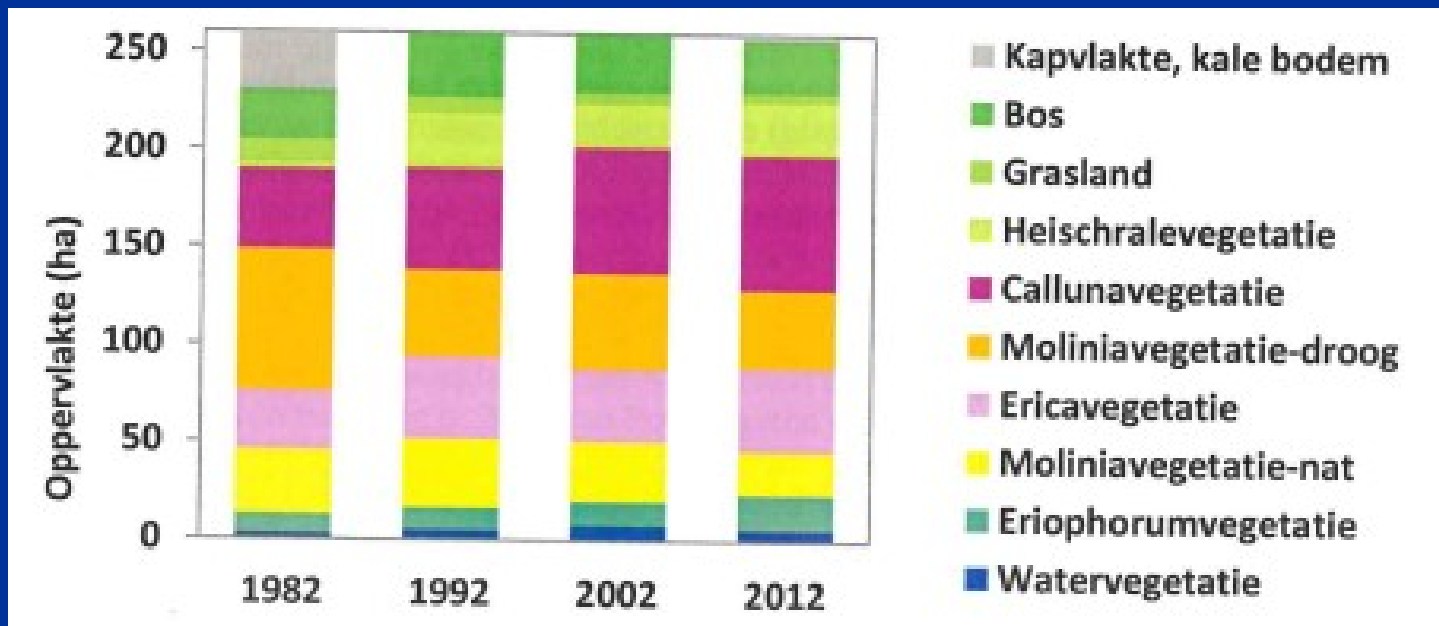

Vier vegetatiekaarten op rij

- gedetailleerde patronen
- verandering in de ruimte en in de tijd

Vier vegetatiekaarten op rij

- gedetailleerde patronen
- verandering in de ruimte en in de tijd

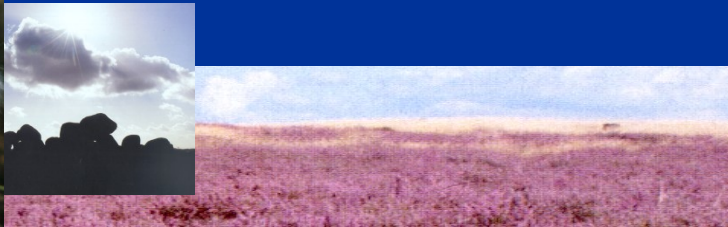

Effecten door de jaren heen

- sterke vernatting
- stabilisatie waterstand
- afname vergrassing
pijpenstrootje, bochtige smele
- afname monotone begroeiing
meer mozaïeken

- toename heide Struikhei, Dophei
en typische soorten
- toename soortenrijkdom

Droge, grazige heide

**Vochtig-natte heide
Veen**

Ontwikkeling broedvogels heide (v.a. 1980)

	Doldersummerveld	Nederland
Korhoen	-	-
Tapuit	-	-
Wulp	-	-
Roodborsttapuit	+	+
Boomleeuwerik	+	+
Dodaars	+	+
Rietgors	+	+
Paapje	=	-
Watersnip	+	-
Graspieper	+	-
Veldleeuwerik	+	-
Kneu	+	=
Geelgors	+	=

Conclusies beheer Doldersummerveld

- ingrepen inrichting en beheer positief
- ontwikkeling Doldersummerveld gelijk / positiever dan landelijk
- beheer continueren
  - natuurlijk (hoog) waterpeil
  - begrazing rundvee en schapen
  - lokaal maaien, plaggen, kappen, opslag, 'rommelen' → gerichte differentiatie
  - samenhang met omgeving → gradiënten versterken
- handhaven rust- en stiltegebied

Uitdagingen / nieuwe inzichten voor toekomstig heidebeheer ?

- benadering landschapsniveau behouden
- doorgaan op weg van basisbegrazing met lokaal/ op kleine schaal aanvullend plaggen, maaien, branden, opslag verwijderen
- aandacht voor gradiënten naar omgeving → (heischraal) grasland, bos
- differentiatie in beheer verder uitbouwen met aandacht voor oudere heidevegetaties en fauna
- stoppen met plaggen als grootschalige ingreep en welke strategie dan wel?
- Stikstofproblematiek / nutriëntenhuishouding
- Pesticiden herbiciden

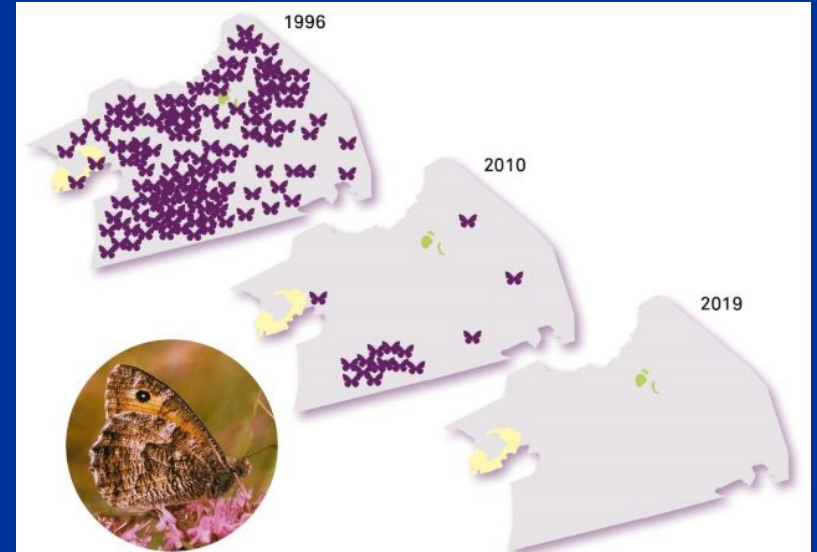

Zorgpunten fauna

Zorgpunten fauna

Dank voor de aandacht

